

Anbefalt rettslig grunnlag for forskning

Siri Tenden, seniorrådgiver i Sikt

siri.tenden@sikt.no

Anbefalt rettslig grunnlag for forskning

To likestilte (men ikke like aktuelle) rettslige
grunnlag for forskning:

- ✓ Samtykke
- ✓ Allmenn interesse

Hvilke forskningsprosjekter bør velge
allmenn interesse?

Med GDPR
ble kravene til
samtykke
skjerpet

- Frivillig
- Spesifikt og informert
- Utvetydig og gitt gjennom en aktiv handling
- Dokumenterbart
- Like lett å trekke tilbake som å avgi

Spesifikt og informert

Klarer de registrerte å forstå omfanget?

- Prosjekter med lang varighet, stort omfang, eller flere institusjoner involvert
- Store spørreundersøkelser med kobling til registerdata, langvarige prosjekter eller deling av data underveis eller etter prosjektslutt

Dokumenterbart

Vil det være lite hensiktsmessig å dokumentere navn eller signatur?

- Enten av sikkerhet eller hensyn til de registrerte
- Eller fordi man ikke trenger andre personopplysninger
- Forskning på utsatte grupper, politiske minoriteter

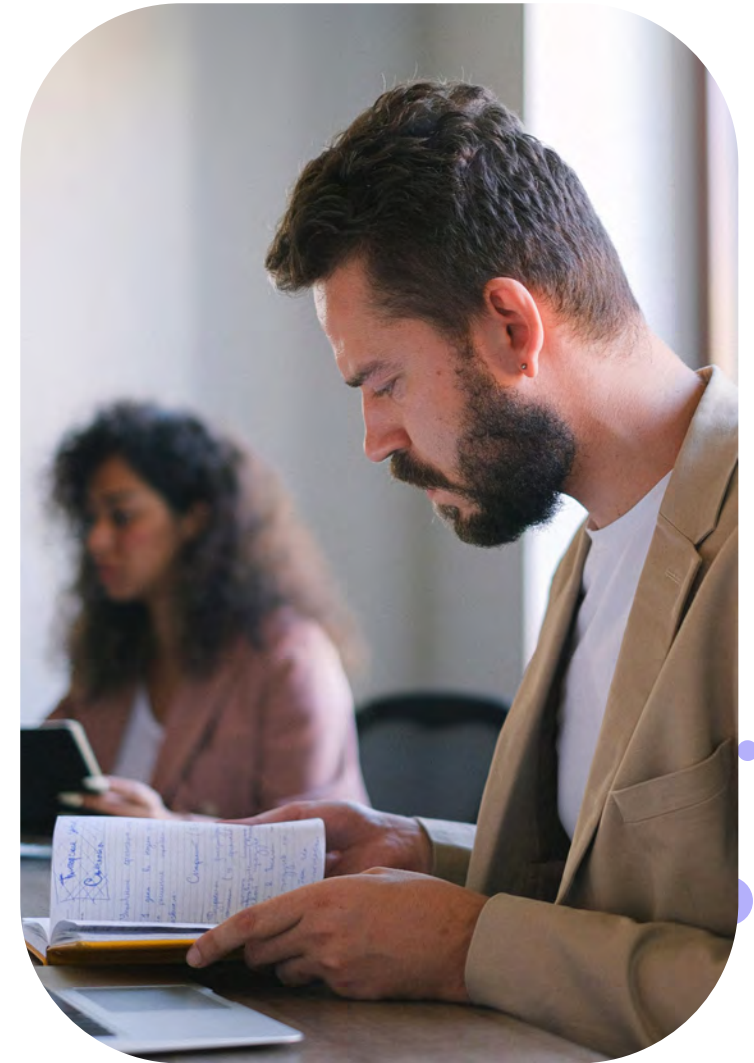

Like enkelt å
trekke tilbake
som å gi

- Hvor enkelt er det å gjenfinne de registrerte/personene i datamaterialet?
- Hvis det ikke er enkelt, er det da reelt at de kan trekke samtykket tilbake like lett som det ble avgitt?
- Spørreundersøkelser uten direkte ID, observasjonsdata på lyd eller video

Oppsummert om GDPR-samtykke

- Strenge krav og vanskelig å oppfylle i praksis
- Setter føringer for hva man kan gjøre senere – kan hindre forskning

Hva med allmenn
interesse, da?

(Ja, god ide!)

Rettslig grunnlag

- ✓ Alminnelige personopplysninger:
Nødvendig for å utføre en oppgave i **allmennhetens interesse** (6.1 e)

- ✓ Dersom supplerende grunnlag i pol. § 8, i tillegg:
Nødvendig for formål knyttet til **vitenskapelig forskning**

Hvis også særlige kategorier

Særlige kategorier:

- Nødvendig for formål knyttet til **vitenskapelig forskning** (9.2 j)

Dersom supplerende grunnlag i pol. § 9, i tillegg:

- Samfunnets interesse **overstiger klart ulempene** for den enkelte
- **Rådføringsplikt** med personvernombud eller annen som oppfyller vilkårene

I tillegg art. 89 (nødvendige garantier)

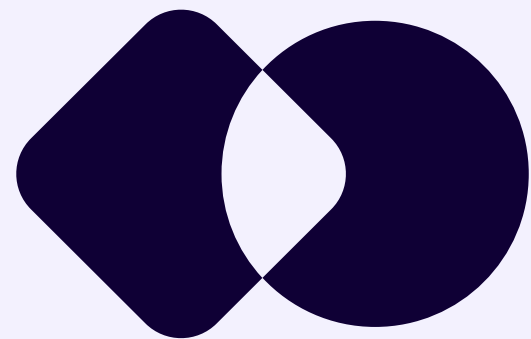
- Tiltak for dataminimering
- Tiltak for anonymisering/pseudonymisering

Hva fokuserer vi på videre?

- Funksjonalitet som viser forskerne veien til allmenn interesse
- Oppdatert informasjon og veiledning på nettsidene
- Fortsette det gode samarbeidet med FEK, slik at forskere får god hjelp

Sikt